

Hr Andrus Umboja
Vallavanem
Jõelähtme Vallavalitsus

Teie 22.09.2014 nr 7-2/3030

Meie 07.11.2014 nr 11-2/14/7977-3

Seisukoht Jõelähtme valla üldplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
programmi osas

Austatud härra Umboja

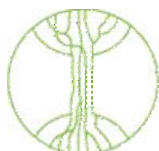
Olete küsinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 36 lõike 3 alusel Keskkonnaministeeriumi seisukohta Jõelähtme valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi osas. Alljärgnevalt esitame oma märkused selle osas.

Juhime tähelepanu sellele, et Jõelähtme vallas asub mitmeid projekteeritavaid kaitstavaid loodusobjekte (Koljunuki maastikukaitseala, Ruu maastikukaitseala, Loo aasnelgi ja kuninga-kuuskjala püsielupaik, Jägala kanakulli püsielupaik), mille alale tegevuste planeerimisel tuleb silmas pidada looduskaitseaduse § 8 lõiget 6.

Looduskeskkonna oluliste aspektide hindamisel tuleb muuhulgas pöörata tähelepanu ka vete looduslikule seisundile, nii pinna- kui põhjavee hea seisundi saavutamisele ja hoidmisele. Juhul kui planeeringuga nähakse ette tegevusi, mis võivad seada ohtu pinna- ja põhjavee keskkonnaeesmärkide saavutamise või takistavad selliste eesmärkide saavutamist, siis tuleks planeeringus selgitada selliste erandlike asjaolude põhjuseid. Tingimused, mis peavad olema erandite kohaldamiseks täidetud, on esitatud veeseaduse § 3¹².

KSH programmi peatükis 2 leheküljel 6 on mainitud Rebala maastikukaitseala. Samas leheküljel 4 räägitakse Rebala muinsuskaitsealal muinsuskaitse eritingimuste seadmistest. Palume kasutada ka programmi leheküljel 6 korrektset mõistet.

KSH programmi peatükis 3 on toodud huvigrupid ning Keskkonnaministeeriumi juures on öeldud, et nimetatud asutusel on KSH järelevalvaja huvi. Samas on seejuures välja toodud, et teavitatakse hoopis Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni. Palume arvestada KeHJS § 38 lõikega 1 ning tuua KSH järelevalvaja konkreetselt välja. Juhul, kui üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju, on KSH järelevalvajaks

Keskkonnaamet. Sellisel juhul tuleb korrigeerida ka Keskkonnaministeeriumi mõju ja/või huvi üldplaneeringu vastu.

Jõelähtme valla piires asub kokku kaheksa maardlat. Nii Jõelähtme valla üldplaneeringu lähteseisukohtades kui ka KSH programmis on märgitud vaid pooli valla piires asuvaid maardlaid. Nimetatud dokumentides on kirjeldatud, et töö koostamisel pööratakse suurt tähelepanu Ruu ja Loo maardlate edasisele kasutusperspektiivile ning Kallavere savi- ja graniidimaardla ja Vão lubjakivimaardla kaevandustegevuse vähendamisele, laiendamisele ja aktiivsete varude võimalikule kaevandustegevusele (sh Maardu graniidimaardla). Kõikide ülejäänud maardlate kohta on märgitud üldiselt, et eeldatavasti vajab KSH käigus eritähelepanu kaevandustegevusega kaasneva võimaliku keskkonnamõju, sh reostuse, hindamine.

Teeme maardlatega seonduvalt järgmised märkused:

1. Palume kasutada maardlate nimetamisel keskkonnaregistri maardlate nimistu andmeid. Juhime tähelepanu sellele, et Ruu ja Loo maardlaid ei ole olemas. Tõenäoliselt on silmas peetud Jägala ja Maardu lubjakivimaardlaid. Samuti ei ole olemas Kallavere graniidimaardlat. Jääb selgusetuks, kas töö autorid on soovinud viidata Maardu kristalliinse ehituskivi maardlale.
2. Lisaks kaevandustegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamisele tuleb üldplaneeringus ja KSH käigus selgitada, kuidas tagatakse maavara kui loodusvara kaitse. Juhime tähelepanu sellele, et maardlale tohib kavandada tegevusi vaid siis, kui selleks on saadud valdkonna eest vastutava ministri (volitatud asutuse) kooskõlastus.
3. Väärrib tunnustust, et dokumentides on pööratud tähelepanu maardlate kasutusperspektiivi planeerimisele. Siiski tuleb arvestada, et maavara kasutada või kaevandada andmine, sh nn kaevandamistegevuse vähendamine, on riigi pädevuses ning sellele ei saa anda seisukohta omavalitsus ega KSH ekspert.
4. Üldplaneeringu lähteseisukohtade peatükis 2 jääb arusaamatuks viide endiste karjäärade puistangute kasutustingimustele ja -perspektiivile. Kas mõeldud on mahajäetud karjäärialade kaevandamisega rikutud ja korrastamata alasid ning nende kasutustingimustele ja perspektiivile soovitude andmist?
5. KSH programmis ei saa käsitleda maardlat tehiskeskkonnana. Maardla tähendab keskkonnaregistris arvele võetud maavara lasundit või lasundi osa. Tehiskeskkonna loetellu võib lisada kaevandused ja karjäärid.
6. Üldplaneeringute lähteseisukohtade peatükis 3.3 on loetletud teostatavad uuringud ja analüüsid. Juhime tähelepanu sellele, et maardlatega ja suurõnnetuse ohuga ettevõtetega seonduvat tuleb analüüsida eraldi, kuna tegemist on kahe eraldiseisva ettevõtlusvaldkonnaga. Maardlatega seonduv ettevõtmine nimetada selguse mõttes kaevandamiseks.
7. KSH käigus tuleb hinnata üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevat mõju maavarale, selle kaevandamisväärsusele, juurdepääsetavusele ja optimaalsele kasutamisele, arvestades maavara säästliku kasutamise põhimõtteid. Hinnata, kas planeeringus kavandatu teostamiseks kulub maavarasid olulisel määral ning kas planeeringu elluviimiseks on tagatud varustatus maavaraga või tuleb selleks avada lähipiirkonnas uusi karjääre või kaevandusi.

Lisaks palus KSH ekspert Pille Metspalu 25.09.2014 saadetud e-kirjaga Keskkonnaministeeriumi suunavaid seisukohti maavarade kaevandamise osas. Sellest tulenevalt märgime järgmist:

1. Seoses keskkonnaõiguse ühtlustamisega on Keskkonnaministeerium muutmas ka maapõueseadust. Seaduseelnõus on kavandatud loobuda maardlate jaotamisest üleriigilise ja kohaliku tähtsusega maardlateks, kuna kehtiv regulatsioon on oma eesmärgi minetanud. Edaspidi väljendab riik oma huvi läbi maavara omandi. Riigile kuuluvad aluspõhja maavarad, s.o põlevkivi, fosforiit, metallimaak, dolokivi, lubjakivi, kristallinne ehituskivi, tehnoloogiline liiv, ning riigi kinnisasjal ja avalikus veekogus asuvad maavarad. Olenemata maavara omandist tuleb aga kõik maardlatele planeeritavad tegevused kooskõlastada Keskkonnaministeeriumiga.
2. Jägala lubjakivimaardla keskkonnaregistri maardlate nimistu väljaarvamist ei pea Keskkonnaministeerium põhjendatuks. Maavara arvelevõtmine on reguleeritud maapõueseadusega ning keskkonnaregistrisse kantud andmete muutmine keskkonnaregistri seadusega. Keskkonnaregistri seaduse järgi on võimalik keskkonnaregistrisse kantud andmeid muuta, kui ilmneb, et need on ebaõiged. Jägala lubjakivimaardla puhul see nii ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ado Lõhmus
Asekantsler

Teadmiseks: Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioon, OÜ Hendrikson&Ko

Maris Malva 626 0742; maris.malva@envir.ee